

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-300

16.3.2026

Fremtind Forsikring AS

Retts hjelp

Twist med utdanningsinstitusjon om erstatningskrav – sammenheng med yrke/ervert – fal. § 1C-8

Sikrede ble utestengt fra sitt studiested som følge av anklager om fusk på eksamen. Sikrede klaget på vedtaket og fikk medhold. Hun gjenopptok studiet, men hadde da vært urettmessig utestengt i to semestre. Sikrede fremmet krav om erstatning mot utdanningsinstitusjonen. Det oppstod twist om kravet, og sikrede søkte om rettshjelpdekning for tvisten. Foretaket avsto dekning med henvisning til unntaket for twist som har sammenheng med sikredes yrke eller ervert. Sikrede var uenig i at unntaket kom til anvendelse, og viste blant annet til at erstatningskravet også gjaldt tap hun hadde lidt mens hun var student. Nemndas flertall kom til at tvisten hadde tilstrekkelig nær sammenheng med sikredes yrke og ervert til at unntaket kom til anvendelse, og viste blant annet til at tapet sikrede hadde fremmet erstatning for, hadde direkte sammenheng med det yrket hun var under utdanning til. Nemndas flertall kom videre til at unntaket ikke utgjorde en vesentlig begrensning.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om rettshjelpdekning for twist om erstatning som følge av urettmessig utestengelse fra studiested.

Sikrede ble utestengt fra sitt studiested i to semestre som følge av anklage om fusk på eksamen. Sikrede klaget på vedtaket og fikk medhold. Vedtaket om fusk ble omgjort.

Sikrede gjenopptok sykepleierstudiet og fremmet krav om erstatning mot studiestedet som følge av den urettmessige utestengelsen. Erstatningskravet gjaldt både økonomisk tap sikrede hadde lidt/ville lide og oppreisning. Det ble vist til at sikrede hadde gått glipp av et helt år med inntektsgivende arbeid som sykepleier, at hun hele karrieren ville ha ett års mindre ansiennitet enn hun opprinnelige skulle hatt og at hun av denne grunn ville ha mindre pensjonsgivende inntekt. Samlet krav var i overkant av kr halvannen million.

Motparten var i utgangspunktet innstilt på å løse saken i minnelighet, men mente kravene som var fremsatt var urealistisk høye. Motparten viste både til lønnsinntektene, antall ekstravakter og lønnstigningen som var lagt til grunn for kravet.

Sikrede tok ut stevning i saken, men før saken kom opp ble den løst ved forlik som innebar at sikrede fikk utbetalt en erstatning på kr 450 000.

Sikrede søkte om rettshjelpdekning for tvisten. Foretaket avsto dekning med henvisning til unntaket for twist som har sammenheng med sikredes yrke eller ervert.

Sikrede var uenig i at unntaket kom til anvendelse i saken.

Sikrede krever dekning for utgifter til rettshjelp og bestrider at unntaket kan komme til anvendelse. En objektiv og naturlig språklig forståelse av vilkåret tilsier at det ikke kommer til

anvendelse og dette støttes av formåls- og systembetraktninger og reelle hensyn. Foretakets tolkning er i strid med fal. § 1-5 første ledd.

Sikrede anfører subsidiært at hun må ha krav på rettshjelpdekning for tvist om erstatningskrav for tap hun har lidt mens hun var student. I motsatt fall vil foretakets tolkning av unntaket få samme effekt som en skjult handlingsklausul. Sikrede anfører også at foretakets tolkning vil gi innbyrdes motstrid i vilkårene, samt være i strid med rettshjelpforsikringer på andre områder. Foretakenes interne oppfatning og praksis har begrenset betydning. Foretaket har videre brutt fal. § 1C-8 om vesentlige begrensninger i dekningen.

Forsikringsforetaket avviser ansvar for utgifter til rettshjelp og anfører at unntaket for tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv kommer til anvendelse. Foretaket har også reist spørsmål om meldefristen er oversittet ettersom klage på vedtaket ble inngitt i 2022 og krav om rettshjelp først ble fremmet 4.7.24.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på rettshjelpdekning for tvist om erstatning som følge av urettmessig utestengelse fra studiested.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Merete Anita Utgård, bemerker:

Flertallet mener foretaket må gis medhold.

Sikredes rettshjelpforsikring har unntak for «tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv».

Formuleringen «sammenheng med» betyr at det må være en forbindelse mellom tvisten og sikredes yrke eller erverv, men sier ikke noe om hvor nær eller direkte denne forbindelsen må være, jf. LB-2010-105084. Det er heller ikke krav om at tvisten kun har sammenheng med yrke eller erverv, eller at yrke/erverv er den direkte eller den eneste årsaken til tvisten, hvis tvisten også har sammenheng med «yrke eller erverv», jf. FinKN 2025-1028, 2025-488, 2024-1144, 2022-739, FSN 7553 (2008), FSN 6736 (2007) og FKN 2010-79 (2010).

Ifølge ordlyden kreves det heller ikke at tvisten gjelder et konkret arbeidsforhold, nåværende yrkesutøvelse, eller at det foreligger tap av faktisk inntekt, jf. FinKN 2025-834. Det er tilstrekkelig at tvisten har sammenheng med sikredes fremtidige muligheter for inntekt gjennom arbeid.

Tvisten gjelder sikredes krav på erstatning bl.a. fordi hun hadde gått glipp av et helt år med inntektsgivende arbeid som sykepleier, og at hun hele karrieren ville ha ett års mindre ansiennitet enn hun opprinnelige skulle hatt. Sikredes økonomiske interesse i tvisten er knyttet til hennes inntektstap som følge av den uforskyldte forsinkelsen i studiet, og tapet sikrede fremmet erstatning for, har direkte sammenheng med det yrket hun var under utdanning til. Tvisten har således tilstrekkelig nær sammenheng med sikredes yrke og erverv til at unntaket får anvendelse. Det at kravet også inneholdt andre tapsposter endre ikke det at vilkåret «sammenheng med» er oppfylt, jf. FinKN 2025-1234.

Flertallet kan ikke se at vilkåret er uklart.

Det at tvisten gikk mot utdanningsinstitusjonen, og ikke en arbeidsgiver, er ikke avgjørende, jf. FinKN 2019-112.

Sikrede viser til at unntaket utgjør en vesentlig begrensning i dekningen. Flertallet kan ikke se at dette er tilfellet. Foretakene står fritt i å utforme forsikringens dekningsfelt og må kunne ta inn begrensninger knyttet til risiko som det ikke ønsker å dekke under den aktuelle forsikringen. Dette har sammenheng med risikobetraktninger som igjen er reflektert i premien. Rettshjelpdekningen

er en aksessorisk dekning til innboforsikringen uten egen premiefastsettelse, mens risiko knyttet til yrke og erverv er individuelle forhold som er vanskeligere å fange inn i en aksessorisk dekning. Det aktuelle unntaket benyttes i vilkårene hos samtlige foretak og sikrede kan derfor ikke ha hatt noen rimelig forventning om at unntaket ikke skulle gjelde.

Nemndas mindretall, Fanny Helle, bemerker:

Mindretallet har kommet til at sikrede må gis medhold i at tvisten ikke rammes av unntaket for tvist som har «sammenheng med sikredes yrke eller erverv».

I motsetning til flertallet mener mindretallet at den oppståtte tvisten mellom sikrede og utdanningsinstitusjonen ikke kan sies å være av en slik karakter at den omfattes av unntakets ordlyd.

I forbrukeravtaler er det et grunnleggende krav at avtalevilkår skal være klare og forståelige, jf. forbrukeravtaledirektivet (1993/13/EØF) artikkel 5 første setning. Det heter videre at det er den tolkningen som er mest gunstig for forbrukeren som skal gjelde ved tvil om forståelsen av et vilkår, se også avtaleloven § 37 første ledd nr. 3.

Twisten i herværende sak gjelder tvist som følge av urettmessig utestenging fra sikredes studiested. Ettersom sikredes krav dels gjelder tap av fremtidig inntekt, har tvisten etter mindretallets syn en viss sammenheng med sikredes fremtidige yrke. Mindretallet mener imidlertid det at denne sammenhengen er for avledet til at tvisten kan sies å omfattes av unntakets ordlyd. Mindretallet mener tvisten må ha en mer direkte sammenheng med sikredes yrke eller erverv for at unntaket skal komme til anvendelse. Mindretallet mener en slik forståelse er i tråd med avtaleloven § 37 tredje ledd og forbrukeravtaledirektivet. Det vises videre til TOSL-2025-167489 som gjaldt tolkningen av tilsvarende unntak.

Mindretallet har derfor kommet til at sikrede må gis medhold i at tvisten med kommunen omfattes av rettshjelpsdekningen.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).